

Interpelacja

W związku z ogłoszonym przez Sejm Rzeczypospolitej Polski roku 2007- Rokiem Stanisława Wyspiańskiego, oraz przypadającą na dzień 28 listopada, 100 rocznicę jego śmierci, wnioskuję o zorganizowanie uroczystej sesji Rady Miasta Krakowa, poświęconej życiu i twórczości tego wielkiego artysty.

Stanisław Wyspiański, to postać wyjątkowa w historii i dziejach sztuki polskiej. Związany z Krakowem, geniusz o iście renesansowej wszechstronności i niespotykanym bogactwie wyobraźni. Podczas swojego krótkiego, lecz jakże pracowitego życia, zajmował się niemal wszystkimi dziedzinami twórczości artystycznej. Był wybitnym malarzem, grafikiem, twórcą witraży i polichromii kościołów krakowskich, dramaturgiem, poetą, scenografem, kostiumologiem, reformatorem teatru, projektantem sztuki użytkowej. Był także autorem wielu dzieł literackich w tym najbardziej znanego „Wesela”. Był genialnym wizjoner i wielkim patriotą. Odegrał wybitną rolę w kształtowaniu świadomości narodowej. Choć całe życie przeżył w zniewolonym kraju, był jednym z tych Polaków, którzy starali się dowieść całemu światu, że Polska jako Naród wciąż żyje i nigdy nie zrezygnuje z dążenia do wolności.

Stanisław Wyspiański był Radnym Miasta Krakowa. 26 maja 1905 r. został wybrany na czteroletnią kadencję. Kandydował z listy Komitetu Demokratycznego Polskiego w wyborach uzupełniających (tj. połowy członków Rady- 36 radnych) i otrzymał 1281 głosów, zajmując 5 miejsce wśród wszystkich kandydatów , tuż po wybitnym działaczu dr Henryku Jordanie. Pracował w sekcji szkolnej, komisji archiwalnej, w Komitecie Muzeum Narodowego, oraz w Komitecie Muzeum Techniczno-Przemysłowego. Odegrał ważną rolę w procesie ochrony zabytków. To na wniosek Wyspiańskiego, została powołana Komisja Artystyczno-Konserwatorska w ramach, której powołano konserwatora zabytków i plastyka miejskiego. Do obowiązków komisji należał nadzór nad całym budownictwem miejskim, zatwierdzanie planów odnośnie stylowego wyglądu powstających gmachów, inwentaryzacja zabytków architektury, oraz czuwaniem nad ich stanem i odnową. Komisja zajmowała się także opiniowaniem projektów powstających w mieście pomników i ich lokalizacją. W skład komisji, oprócz członków Rady, wchodził również ^{artysta} ~~artysta~~ ^{z wydziału} ~~artysta~~ spoza Rady.

W sprawach dotyczących szkolnictwa, Wyspiański zgłosił wniosek, aby we wszystkich szkołach zarówno średnich jak i ludowych, raz w miesiącu dyżurował lekarz, który zajmowałby się zdrowiem uczniów, a leczenie uczniów biednych odbywało się na koszt gminy. Innym wnioskiem był projekt umieszczenia na korytarzach wszystkich szkół mapy całej Polski z „*widocznieniem Krakowa jako tego państwa stolicy historycznej*”.

Artysta chciał również, aby korekcie zostały poddane wszystkie podręczniki szkolne i usunięto z nich treści: „*z którymi Kraków Piastów i Jagiellonów nie czuje się węzłami krwi i pędem duszy związany*”. W tej sprawie artysta przemawiał bardzo długo. Posiedzenie przeciągnęło się do godz. 22. Głosowanie nad wnioskami radnego Wyspiańskiego nie mogło się odbyć na skutek poważnego uszczerplenia liczby obecnych. Większość radnych „*ulotniła się*” z sali obrad. Trudno stwierdzić co spowodował owo opuszczenie sali, czy zbliżająca się „*szpera*” czyli zamykanie bram kamienic o godz. 22 , czy też lęk przed ewentualną debatą nad „*niebezpiecznymi*” dla lojalnych obywateli Galicji postulatami Wyspiańskiego.

Również wiele z artystycznych dokonań swego talentu oddał Wyspiański miastu.

Jako student podczas pierwszego pobytu w Paryżu, podziwiając freski w Panteonie, marzył o tym, aby na ścianach miejskiej sali w magistracie przedstawić całą historię Krakowa. To on zaprojektował strój, w którym paradyje dziś po ulicach Krakowa –Lajkonik.

Wyspiański zajął się nawet sprawą tak drobną, jak projekt uniformów dla służby miejskiej.

Posiedzenie 18 lipca 1905 r. było niestety ostatnim posiedzeniem z udziałem radnego Wyspiańskiego. Nagłe pogorszenie stanu zdrowia, oraz wyjazd na kolejną kurację do Bad - Hall nie pozwoliło artyście na udział w pracach rady. W sprawozdaniach z kolejnych jej posiedzeń widniała notatka: „ *nieobecność swą usprawiedliwił*”.

Na nadzwyczajnym posiedzeniu rady zwołanym nazajutrz po śmierci Stanisława Wyspiańskiego w przemówieniu żałobnym prezydent dr. Juliusz Leo powiedział:
„ *Nie zapomnimy Jego krótkotrwałej , a jednak płodnej w owoce działalności w Radzie Miasta*” .

Uczczenie Stanisława Wyspiańskiego, uroczystą sesją Rady Miasta Krakowa, będzie wyrazem szacunku dla jego wielkiego geniuszu.

Gracyna Tytkowska